



تاریخ: ۹۲/۱۲/۷
شماره: ۹۲۲/۱/۳۴۵۹
پیوست:

سواد آموزی یک تکلیف دینی و شرعی است
(امام خمینی ره)

کمیته بررسی
بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های اداری
واحد مجری:
استان: مدیرکل / معاون سوادآموزی / کارشناس سوادآموزی
شهرستان / منطقه: رئیس اداره آموزش و پرورش / کارشناس سوادآموزی
مدیران واحدهای آموزشی مستقل و مدیران مجمع های آموزش و پرورش
همانک کننده در استان کمیته مستندسازی
کد: ۲۹/۱۰۵/۹۲/۴۷/۶۰/ص

برادر ارجمند جناب آقای
مدیر کل محترم آموزش و پرورش استان
سلام علیکم

با صلوات بر محمد و آل محمد (ص)، در اجرای مصوبات جلسه «۸۳۳» مورخ ۸۹/۱۱/۱۹ ساختار آموزشی سوادآموزی و ۸۶۲ مورخ ۹۱/۴/۲۷ کلیات برنامه‌ریزی درسی مرحله اول آموزش بزرگسالان، شورای عالی آموزش و پرورش، آیین‌نامه آموزشی؛ سنجش و ارزشیابی دوره‌های سوادآموزی، تحکیم سواد و انتقال، برای اقدام به پیوست ارسال می‌گردد. مقتضی است ترتیبی اتخاذ فرمائید:

۱. آیین‌نامه به تعداد لازم تکثیر و در اختیار مجریان سوادآموزی در ادارات و واحدهای تابعه قرار گیرد.
۲. گروه‌های بهبود کیفیت آموزشی ادارات آموزش و پرورش، با تشکیل جلسات آموزشی و توجیهی، مجریان محترم را نسبت به مفاد آیین‌نامه، آگاه و به حسن اجرای آن نظارت نمایند.
۳. کلیه بخشنامه‌ها، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مغایر، از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه ملغی اعلام می‌شود.

علی باقرزاده
معاون وزیر آموزش و پرورش

رونوشت:

- مدیرکل محترم دفتر وزارتی وزارت آموزش و پرورش جهت اطلاع
- کمیته هماهنگی دستورالعملها و بخشنامه‌های اداری وزارت متبوع جهت اطلاع
- اداره کل ارزیابی عملکرد و پاسخگویی به شکایات وزارت متبوع جهت اطلاع
- اداره کل حراست وزارت متبوع جهت اطلاع
- دفتر هماهنگی هیاتهای بدوی رسیدگی به تخلفات اداری وزارت متبوع جهت اطلاع
- معاونین محترم جهت اطلاع و اقدام مقتضی



وزارت آموزش و پرورش
سازمان نهضت سواد آموزی
معاونت آموزش

آیین نامه ی

آموزشی، سنجش و ارزشیابی

دوره های سواد آموزی

آبان ۱۳۹۲



فهرست مطالب

مقدمه

مبانی سوادآموزی

فصل اول: کلیات شامل ماده ۱ تا ۶

فصل دوم: ضوابط و مقررات ثبت نام شامل ماده ۷ تا ۳۴

فصل سوم: نظارت و راهنمایی آموزشی شامل ماده ۳۵ تا ۴۲

فصل چهارم: سنجش و ارزشیابی تحصیلی شامل ماده ۴۳ تا ۵۶



بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مقدمه :

بهسازی و بهنگام سازی روندها و رویه های ارائه خدمات سوادآموزی بنا به اقتضانات و شرایط ، تسهیل کننده و تضمینی بر دستیابی به اهداف کمی و کیفی مندرج در اسناد بالا دستی است.

در اجرای مصوبات ۸۳۳ و ۸۶۲ جلسات شورای عالی آموزش و پرورش با موضوع ساختار جدید آموزشی و چارچوب و کلیات برنامه درسی مرحله اول آموزش بزرگسالان (نهضت سواد آموزی) ، همچنین تغییر در ساختار اداری و توجه به رویکرد برون سپاری در ارائه فعالیت ها، بازنگری آیین نامه آموزشی ضرورت یافت تا طی آن روندها و رویه های مندرج در آن بر اساس شرایط موجود، بهنگام سازی و اختصاصات و مبانی ارائه خدمات سوادآموزی، شفاف تبیین و برای اجرا ابلاغ گردد.

آیین نامه آموزشی حاضر در بردارنده تعاریف، اهداف و ضوابط فرآیند آموزش، نظارت و امتحانات دوره های مختلف سواد آموزی است. انتظار می رود همکاران محترم در سطوح مختلف صف و ستاد ادارات کل آموزش و پرورش با درک کامل شرایط کنونی اهتمام بایسته را برای اجرای دقیق مفاد این آیین نامه معمول تاضمن کیفیت بخشی به امور در تحقق مطالبه منویات رهبر معظم انقلاب اسلامی مد ظله العالی مبنی بر شتاب بخشی به سوادآموزی گروه سنی ۴۹-۱۰ سال نقش آفرین باشند .

علی باقرزاده

معاون وزیر و رئیس سازمان



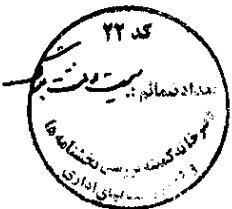
فصل اوّل :

کلیات



ماده ۱: تعریف مفاهیم و اصطلاحات

- ۱-۱- سوادآموزی: فرآیند سازمان یافته‌ی توانمندسازی بزرگسالان بی سواد و کم سواد جامعه از طریق ایجاد و تثبیت مهارت های خواندن ، نوشتن ، حساب کردن و روخوانی قرآن کریم و کاربردی آن در زندگی فردی ، خانوادگی و اجتماعی به منظور تعالی و تکامل افراد و کسب شایستگی های لازم در پیمودن مراتب حیات طیبه است.
- ۱-۲- ساختارآموزشی: چارچوبی است که در آن ضوابط و مقررات آموزشی سازمان با هدف آموزش و توانمندسازی بیسوادان و کم سوادان در مسیر عدالت آموزشی، توسعه و تعالی فرهنگ عمومی و استقلال در یادگیری طراحی شده است.
- ۱-۳- دوره‌ی سوادآموزی: دوره‌های است که به منظور دستیابی افراد بزرگسال به حداقل سواد، طراحی و اجرا می شود.
- ۱-۴- دوره‌ی تحکیم سواد: دوره‌ای است که فرصت استمرار و پایداری آموخته‌ها و کاربرد آن را برای کسانی که دوره‌ی سوادآموزی را گذرانده و تمایل به ادامه تحصیل ندارند، فراهم می‌سازد.
- ۱-۵- دوره‌ی انتقال: دوره‌ای است که فرصت ادامه‌ی تحصیل برای کسانی که دوره سوادآموزی را گذرانده‌اند یا کسانی که فاقد شرایط ادامه تحصیل در نظام آموزش و پرورش رسمی هستند، فراهم می‌سازد.
- ۱-۶- حداقل سواد: توانایی خواندن ، نوشتن و حساب کردن، درک و فهم متون ساده به زبان فارسی. کسب مهارت های اولیه روخوانی قرآن ، حداقل سواد تلقی می‌شود.
- ۱-۷- بزرگسال بی سواد: فرد بالاتر از ۱۰ سال تمام که از تحصیل بازمانده و فاقد مهارت های پایه‌ی سواد است. بزرگسال بی سواد محسوب می‌شود.
- ۱-۸- سوادآموز: فردی است که برابر ضوابط سازمان نهضت سوادآموزی در یکی از دوره‌های سوادآموزی ثبت نام و به یادگیری می‌پردازد.
- ۱-۹- آموزشیار: فردی است که مسئولیت جذب، ثبت نام و آموزش سواد و مهارت‌های اساسی زندگی به سوادآموزان را برعهده دارد
- ۱-۱۰- آموزش دهنده: شخص حقیقی یا حقوقی واجد شرایط است که به صورت داوطلبانه یا در قبال دریافت حق الزحمه، مسئولیت جذب ، ثبت نام و آموزش سوادآموزان را در دوره های مختلف سوادآموزی ، در چارچوب ضوابط سازمان نهضت سوادآموزی برعهده دارد.
- ۱-۱۱- مجتمع آموزشی و پرورشی: به مجموعه‌ای از واحدهای آموزشی و پرورشی عادی- دولتی یک منطقه



آموزش و پرورش اتلاق می شود که برابر مقررات آیین نامه مصوب شورای عالی آموزش و پرورش و سایر مقررات حاکم بر آموزش و پرورش فعالیت می کند

۱-۱۲- مسئول سوادآموزی مجتمع: فردی است که مسئولیت سازماندهی و هدایت آموزش دهندگان ابوابجمعی و سوادآموزان حوزه جغرافیایی مجتمع یا مدرسه را برعهده دارد و از بین نیروهای آموزشی واجد شرایط انتخاب می شود.

۱-۱۳- مدیر مجتمع آموزشی: یکی از مدیران مدارس است که توسط رئیس اداره آموزش و پرورش منطقه / شهرستان انتخاب و علاوه بر وظایف مقرر در آیین نامه اجرایی در ارتباط با مدرسه محل استقرار خود، وظایف پیش بینی شده در بخش وظایف و اختیارات مجتمع رانیز برعهده دارد. (آشنایی با مجتمع های آموزشی و پرورشی صفحه ۴) مسئولیت سوادآموزی مجتمع نیز برعهده او می باشد.

۱-۱۴- مدیر مدرسه مستقل: فردی است که توسط مدیر/رئیس آموزش و پرورش منطقه / شهرستان انتخاب و به اداره امور یک واحد آموزشی مبادرت می نماید.

۱-۱۵- کلاس: مکانی نظیر مدرسه، مسجد، چادر و... است که سوادآموزان برابر ضوابط نهضت سوادآموزی، توسط آموزش دهنده تحت آموزش قرار می گیرند.

۱-۱۶- بسته ی آموزشی: به مجموعه ای از کتاب، پوستر، فیلم، نشریه و... و محتوای مشابه اتلاق می شود که با توجه به نیاز محلی مخاطبان، سیاست های فرهنگی- آموزشی نهضت سوادآموزی، تهیه و در قالب یک مجموعه آموزشی به منظور تثبیت سواد و جلوگیری از بازگشت به بی سوادی در اختیار سوادآموز قرار می گیرد.

۱-۱۷- آموزش حضوری: به آموزشی گفته می شود که به صورت چهره به چهره با حضور آموزش دهنده و آموزش گیرندگان در یک مکان و زمان معین ارائه می شود.

۱-۱۸- آموزش غیر حضوری: آموزشی است که آموزش گیرنده با استفاده از مطالب و رسانه های آموزشی در دسترس وبدون حضور در کلاس، آموزش های مورد نیاز خود را فرا می گیرد.

۱-۱۹- آموزش فردبه فرد: یکی از شیوه های آموزش است که طی آن به یک نفری سواد. توسط یک نفر آموزش دهنده ی واجد شرایط، به صورت داوطلبانه یا درقبال دریافت حق الزحمه آموزش داده می شود.

۱-۲۰- ساعت جبرانی عقب ماندگی درسی: ساعات درسی اختصاص یافته برای جبران عقب ماندگی درسی و کم کردن فاصله یادگیری سوادآموزان است که به طول دوره ی آموزشی کلاس اضافه می شود.

۱-۲۱- ساعت کوش محلی: ساعات آموزشی است که به منظور افزایش مهارت زبانی و ارتباطی و ایجاد آمادگی در سوادآموزان دو زبانه به طول دوره ی آموزشی افزوده می شود.



۱.۲۲- کلاس تجدیدی: به کلاسی اتلاق می شود که برای سوادآموزان تجدید شده در امتحانات پایانی به منظور رفع اشکالات آموزشی و تقویت مهارت های یادگیری با مدت معینی برگزار می شود.

۱.۲۳- فوق برنامه: فعالیت ها و برنامه های همسو با برنامه ی درسی مصوب هستند که به منظور افزایش آگاهی های عمومی، اعتقادی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی سوادآموزان، در راستای اهداف سازمانی طراحی و به اجرا در می آیند.

۱.۲۴- امتحان متفرقه: آزمونی است که برای افراد متقاضی دریافت مدرک تحصیلی دوره ی سوادآموزی و انتقال، بدون الزام شرکت در کلاس های حضوری، برگزار می شود.

۱.۲۵- نظارت آموزشی: نظارت آموزشی خدمتی فنی و تخصصی است که هدف آن مطالعه و اصلاح همه عواملی است که بر رشد و پرورش فراگیر اثر می گذارد.

۱.۲۶- سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی: عبارت است از سنجش عملکرد فراگیران و مقایسه نتایج حاصله با اهداف آموزشی که به منظور اندازه گیری میزان آموخته های سوادآموزان برای تصمیم گیری در خصوص ارتقاء به دوره های بالاتر تحصیلی انجام می شود.

۱.۲۷- ناظر آموزشی: ناظر آموزشی فردی است که از ضوابط و مقررات امور آموزشی و اداری سوادآموزی آگاهی کافی داشته و با وظایف مشخصی از کلاس های دوره های مختلف سوادآموزی و بخش های مختلف اداری بازدید نموده و می تواند آموزش دهنده ها، آموزش گیرنده ها و عوامل اجرایی را راهنمایی و مشکلات احتمالی را مرتفع نماید.

۱.۳۰- کم سواد: فردی است که مهارت های سواد (خواندن، نوشتن، حساب کردن و روخوانی قرآن) را می داند و تحصیلات وی کمتر از دوره انتقال یا معادل آن است.

۱.۳۱- واگذاری: خرید خدمات آموزش بی سوادان و کم سوادان در دوره های سوادآموزی، تحکیم و انتقال از اشخاص حقیقی و حقوقی را واگذاری می گویند.

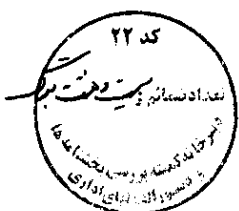
۱.۳۲- فرد حقیقی: فرد واجد شرایطی که بدون ایجاد حق و تعهد استخدامی، داوطلب فعالیت در سوادآموزی می شود.

۱.۳۳- موسسه حقوقی: واحدهایی هستند که دارای اساسنامه، مجوز فعالیت یا گواهی تشخیص صلاحیت متناسب با فعالیت های آموزشی و فرهنگی بوده و مطابق ضوابط و مقررات به منظور کاهش مباشرت و تصدی، در امر مستقیم سوادآموزی بکار گرفته می شوند.

ماده ۲: ساختار آموزشی نهضت سوادآموزی

ساختار آموزشی نهضت سوادآموزی شامل سه دوره به شرح زیر است:

۱. دوره ی سوادآموزی



۲. دوره ی تحکیم سواد

۳. دوره ی انتقال

ماده ۳. اهداف آموزشی دوره ها

۳.۱. دوره ی سوادآموزی:

✓ کسب مهارت های خواندن ، نوشتن ، درک و فهم متن های ساده فارسی

✓ انجام محاسبات ریاضی در حد چهار عمل اصلی

✓ آشنایی باقرآن و کسب مهارت های اولیه روخوانی قرآن

✓ آشنایی بیشتر با معارف دینی و فرهنگ اسلامی

۳.۲. دوره ی تحکیم سواد:

✓ پیشگیری از بازگشت به بی سوادی

✓ ایجاد ارتباط بین سوادآموزی و آموزش مهارت های اساسی زندگی

✓ زمینه سازی یادگیری مادام العمر

۳.۳. دوره ی انتقال:

✓ گسترش مهارت های خواندن؛ نوشتن؛ درک مطلب و کاربرد آن در زندگی

✓ گسترش فرهنگ و معارف دینی و توانمندسازی افراد در به کارگیری دستورات دینی در زندگی فردی و

اجتماعی

✓ آشنایی بیشتر با مفاهیم ریاضی ، علوم و توانمندی بکارگیری آنان در زندگی روزمره

✓ رشد بینش اجتماعی ، فرهنگی و سیاسی بزرگسالان

ماده ۴. شیوه های اجرای آموزش

۴.۱. کلاسی: این شیوه ی اجرای آموزش، دارای ویژگی های زیر است .

✓ فرد واجد شرایطی برای تدریس تعیین و به کارگمارده شده است .

✓ مکان معین و فضای آموزشی مناسب دارد.

✓ طول دوره و زمان آموزش مشخصی دارد.

✓ برنامه ی آموزش روزانه و هفتگی دارد.

✓ از حد نصاب تشکیل کلاس که به صورت سالانه توسط سازمان تعیین می شود ، تبعیت می کند.

✓ فرد مشخصی بر فرآیند آموزش نظارت مستمر می کند .

✓ کتب درسی ، اقلام آموزشی و فضای آموزشی توسط ادارات آموزش و پرورش تامین می شود.

۴.۲. فرد به فوّه: این شیوه ی اجرای آموزش ، دارای ویژگی های زیر است .



- ✓ یک نفر آموزش دهنده ی واجد شرایط منحصرأ به یک نفر بی سواد، آموزش می دهد.
- ✓ مکان و زمان آموزش با توافق آموزش دهنده و سواد آموز تعیین می شود.
- ✓ نظارت آموزشها هماهنگی قبلی، انجام می شود .
- ✓ برنامه آموزشی روزانه و هفتگی بر اساس پیشرفت تحصیلی سواد آموز . توسط آموزش دهنده تعیین می شود .
- ✓ ارزشیابی پایانی با توجه به تعداد سوادآموزان و پراکندگی جغرافیایی، به صورت متمرکز یا غیر متمرکز با مسئولیت کار شناسان سواد آموزی شهرستان/ منطقه انجام می شود .
- ✓ کتب درسی سواد آموز و آموزش دهنده ، توسط اداره آموزش و پرورش تامین می شود.
- ۴۰۳- گروهی : در صورتی که تعداد سواد آموزان بیش از یکنفر و کمتر از حد نصاب تعیین شده باشد ، آموزش به شیوه ی گروهی با ویژگی های زیر اجرا می شود .
- ✓ فرد واجد شرایطی برای تدریس تعیین وبه کارگمارده می شود .
- ✓ مکان و زمان آموزش پس از توافق آموزش دهنده و سواد آموز به اطلاع واحد سواد آموزی ادارات آموزش و پرورش می رسد.
- ✓ نظارت آموزشی به صورت متناوب ، توسط افراد تعیین شده انجام می شود .
- ✓ برنامه آموزشی روزانه و هفتگی، بر اساس پیشرفت تحصیلی سواد آموزان انجام می شود .
- ✓ امتحان پایان دوره، به صورت متمرکز یا غیر متمرکز و با نظارت مستقیم کارشناسان سواد آموزی انجام می شود .
- ✓ کتب درسی و اقلام آموزش، توسط ادارات آموزش و پرورش تامین می شود .
- ۴۰۴ خودآموزی: شیوه ای است که آموزش گیرنده با استفاده از محتوای آموزشی در اختیار با کمک افراد با سواد خانواده و اطرافیان اقدام به سواد آموزی می کند .
- تبصره: اجرای دوره تحکیم سواد و انتقال صرفأ با حدنصاب تعیین شده از سوی سازمان، به صورت کلاسی، اجرا می شود.
- ماده ۵: شیوه ی تامین نیروی انسانی: نیروی انسانی مورد نیاز دوره سواد آموزی ، تحکیم سواد و انتقال به طرق زیر تامین می شود :
- ۵.۱ - استفاده از ظرفیت نیروی انسانی موجود (غیر واگذاری): بخشی از نیروی انسانی مورد نیاز فعالیت های سواد آموزی توسط دستگاه هایی تامین می شود که به استناد قانون ومقررات، متعهد به تامین وتخصیص نیروی انسانی هستند . این نیروها عبارتند از :
- ۵.۱.۱- نیروهای آموزشی شاغل در آموزش و پرورش : این نیروها صرفادر شیوه اجرای کلاسی و به



صورت موظف یا غیر موظف با ابلاغ آموزش و پرورش بکار گرفته می شوند .
تبصره: همکاری معلمان بازنشسته ، تابع ماده ۹۵ قانون مدیریت خدمات کشوری است که در دوره
تحکیم سواد بکار گرفته شوند .

۵.۱.۲- نیروهای مورد استفاده در طرح های نیروی مسلح ، زندانها ، کارکنان : این نیروها از سوی
سازمان / دستگاه مربوط انتخاب و به صورت موظف یا غیر موظف بکارگیری می شوند .

۵.۲- استفاده از ظرفیت غیر دولتی (واگذاری یا خرید خدمت) : در این روش سرانه هزینه تمام
شده آموزش در هر کدام از دوره ها، سواد آموزی ، تحکیم سواد و انتقال به صورت سالیانه
توسط سازمان محاسبه و ابلاغ می گردد و در قبال قبولی سواد آموزان تحت پوشش، به افراد یا
مؤسسات حقوقی واجد شرایط طرف قرار داد و داوطلب همکاری ، پرداخت می گردد.
نیروهای واجد شرایط این روش عبارتند از :

۵.۲.۱- افراد معرفی شده از سوی مؤسسات حقوقی واجد شرایط طرف قرار داد.

۵.۲.۲- معلمان شاغل و باز نشسته داوطلب همکاری در شیوه فرد به فرد.

۵.۲.۳- دانش آموزان دوره متوسطه دوم و دانشجویان و طلاب داوطلب همکاری.

۵.۲.۴- مستخدمین واجد شرایط دستگاه های اجرایی ، نهاد ها و شرکت های دولتی.

۵.۲.۵- افراد حقیقی واجد شرایط داوطلب همکاری که متضمن تعهد استخدامی نباشند.

ماده ۶- آموزش نیروی انسانی : کلیه ی افرادی که برابر این آیین نامه ، برای تدریس در دوره سواد
آموزی ، تحکیم سواد و انتقال انتخاب و به کار گمارده می شوند ، باید دوره های توجیهی - آموزشی
لازم را برابر ضوابط ابلاغی سپری نموده و موظف هستند ، در طول تدریس از راهنمای آموزشی و لوح
فشردهی روش تدریس مربوط استفاده نمایند .

تذکره: تدریس برای آموزش دهنده ، بدون گذراندن دوره آموزشی ممنوع است.



فصل دوم :

شرایط و مقررات

ثبت نام و آموزش



بخش نخست: دوره سواد آموزی

ماده ۷- شرایط و مقررات دوره ی سواد آموزی

۷.۱- مخاطب: فردی می تواند در دوره ی سواد آموزی ثبت نام کند که در زمان ثبت نام ۱۰ سال تمام داشته و بی سواد یا مدرک تحصیلی کمتر از سوم ابتدایی، تکمیلی یا دوره سوادآموزی، داشته باشد.

۷.۲- مدارک ثبت نام: ارائه اصل و تصویر کارت ملی، شناسنامه و کارنامه های تحصیلی و یک قطعه عکس برای الصاق به کارنامه و تایید واجد شرایط بودن در سامانه سواد آموزی الزامی است.

ماده ۸- زمانبندی و مواد درسی دوره ی سوادآموزی

| جمع ساعت | قرآن و فرهنگ اسلامی | ریاضی | فارسی | مواد درسی | |
|----------|---------------------|-------|-------|-------------|---------------|
| | | | | ساعات آموزش | تا پایان جلسه |
| ۱۰ | ۲ | ۲ | ۶ | ۵۴ | تا پایان جلسه |
| ۱۵ | ۳ | ۳ | ۹ | ۵۵ | از جلسه |
| ۴۰۰ | ۷۰ | ۷۰ | ۲۶۰ | | جمع |

۸.۱- برنامه ی هفتگی: در دوره ی سوادآموزی تا جلسه ۵۴ روزانه ۲ ساعت است و از جلسه ی ۵۵ تا پایان دوره، روزانه ۳ ساعت خواهد بود.

۸.۲- برنامه هفتگی درس فارسی شامل: خواندن و درک مطلب، املا و انشا است. ساعت آموزش هر یک از این مفاهیم (دروس) بر اساس جدول زمان بندی مندرج در کتاب راهنمای تدریس می باشد.

ماده ۹- طول دوره ی سوادآموزی برابر جدول فوق حداقل ۴۰۰ ساعت است که با توجه به شرایط محیطی و نیاز مخاطبان، حداکثر تا ۵۵۰ ساعت به شرح زیر قابل افزایش است.

۹.۱- برای انجام فعالیت های آماده سازی کلاس و تایید سوادآموزان، تکمیل نمون برگ ها و فعالیت های تکمیلی و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی سوادآموزان به تشخیص مسئول واحد سوادآموزی شهرستان، حداکثر تا ۳۰ ساعت به ساعات کلاسی اضافه می شود.

۹.۲- در مناطقی که به زبان غیر فارسی تکلم می کنند، به تشخیص معاون سوادآموزی استان و با رعایت سقف اعتبارات ابلاغی، به میزان ۳۰ ساعت به عنوان گویش محلی، به ساعات کلاس های دوره ی سوادآموزی افزوده می شود.

۹.۳- در صورتی که سوادآموزان کلاس دوره ی سوادآموزی با عقب ماندگی درسی روبه رو گردند؛ به تشخیص واحد سوادآموزی شهرستان، به میزان ۳۰ ساعت حداکثر برای ۵۰ درصد از کلاس ها به ساعات آموزش افزوده می شود.

۹.۴- در مواردی که سوادآموزان در یک یا چند ماده درسی تجدید شوند؛ به نسبت تعداد سوادآموز و ماده درسی، در دوره ی سوادآموزی به میزان ۳۰-۲۰ ساعت به عنوان کلاس تجدیدی- تقویتی به



ساعات کلاس افزایش می یابد.

۹.۵. در اجرای سیاست ها و برنامه های سنواتی سازمان نهضت سوادآموزی، حداکثر تا ۳۰ ساعت هم برای انجام فعالیت های فرهنگ و معارف اسلامی اختصاص می یابد.

تبصره ۱: به منظور ایجاد حداکثر انعطاف در روش آموزش فرد به فرد، طول دوره ی آموزش، از تاریخ شروع برحسب پیشرفت تحصیلی سواد آموزان، حداقل ۴ ماه و حداکثر ۹ ماه تعیین می گردد.
تبصره ۲: ساعات افزوده شده در این ماده صرفاً مشمول آموزش به روش کلاسی است و شامل آموزش های فرد به فرد و گروهی نمی شود.

ماده ۱۰- ارزش تحصیلی دوره ی سوادآموزی: ارزش تحصیلی دوره ی سوادآموزی معادل با سوم ابتدایی است و دارندگان گواهینامه ی دوره ی سوادآموزی، مجاز به ادامه تحصیل در دوره ی انتقال یا شرکت در دوره ی تحکیم سواد هستند.

ماده ۱۱- حد نصاب دوره سوادآموزی: حد نصاب سواد آموزان دوره ی سوادآموزی در روش کلاسی، بر اساس سیاست های سالیانه سازمان نهضت سوادآموزی ابلاغ می شود.

تبصره: حد نصاب کلاس های مربوط به نیروهای مسلح، کارگران و کارکنان دولت، زندان ها و طرح های سوادآموزی بر اساس دستور العمل ها، مصوبات و توافقنامه های مربوط تعیین می شود.

ماده ۱۲- محتوای آموزشی دوره سوادآموزی: محتوای آموزشی دوره سوادآموزی، در چارچوب برنامه درسی بارویکرد چندتالیفی به صورت ملی و استانی با نظارت سازمان تولید، چاپ، توزیع شده و مورد استفاده قرار می گیرد.

بخش دوم: دوره ی انتقال

ماده ۱۳- شرایط و ضوابط

۱۳.۱. مخاطب: فردی می تواند در دوره ی انتقال ثبت نام نماید که دارای کارنامه قبولی دوره ی سوادآموزی / دوره ی تکمیلی / دوره ی پایانی نهضت سوادآموزی یا کارنامه پایه سوم / چهارم و پنجم ابتدایی بعد از سال تحصیلی ۹۲-۹۱ باشد.

تبصره: افرادی که گواهینامه پایان دوره ابتدایی (پنجم و ششم قدیم) داشته باشند، مجاز به ثبت نام در دوره انتقال نیستند.

۱۳.۲- مدارک ثبت نام در دوره ی انتقال: هنگام ثبت نام، ارائه اصل شناسنامه، کارت ملی، کد پستی، اصل کارنامه دوره ی قبل و یا معادل آن و ارائه یک قطعه عکس برای الصاق به کارنامه، ضروری است.

تبصره: دارندگان مدارک دوره ی سوادآموزی، تکمیلی یا پایانی در سامانه سوادآموزی، نیازی به ارائه اصل مدرک ندارند.



ماده ۱۴ - جدول زمان بندی و مواد درسی دوره ی انتقال

| جمع کل ساعات آموزشی در دوره | | | مواد درسی | |
|-----------------------------|-----------|-------|--------------|----------------------|
| جمع | غیر حضوری | حضوری | | |
| ۱۶۰ | ۴۰ | ۱۲۰ | فارسی | ادبیات فارسی |
| ۸۰ | ۱۰+۱۰ | ۳۰+۳۰ | املا و انشا | |
| ۱۶۰ | ۴۰ | ۱۲۰ | | ریاضی |
| ۸۰ | ۲۰ | ۶۰ | قرآن | فرهنگ و معارف اسلامی |
| ۸۰ | ۲۰ | ۶۰ | فرهنگ اسلامی | |
| ۱۲۰ | ۳۰ | ۹۰ | | علوم تجربی |
| ۱۲۰ | ۳۰ | ۹۰ | | علوم اجتماعی |
| ۸۰۰ | ۲۰۰ | ۶۰۰ | | جمع کل |

۱۴.۱. برنامه هفتگی: با توجه به جدول زمان بندی فوق، لازم است شهرستان، برنامه هفتگی تهیه و در اختیار آموزش دهنده قرار دهد.

تبصره: برنامه زمان بندی طول دوره، از طرف سازمان، ابلاغ می شود.

ماده ۱۵ - طول دوره: مدت طول دوره انتقال ۸۰۰ ساعت است که ۲۰۰ ساعت آن به صورت غیر حضوری و ۶۰۰ ساعت دیگر به صورت حضوری، برابر جدول زمان بندی ابلاغی، تدریسی شود.

ماده ۱۶ - ارزش تحصیلی: ارزش تحصیلی دوره ی انتقال مطابق با مصوبه هشتصدوسی و سومین جلسه ی شورای عالی آموزش و پرورش، همطراز با پایان دوره ی ابتدایی است و دارندگان گواهینامه ی پایان دوره ی انتقال مجاز به ادامه تحصیل در دوره ی اول متوسطه هستند.

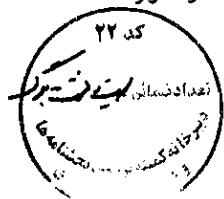
ماده ۱۷ - محتوای آموزشی: محتوای آموزشی دوره انتقال شامل: ۶ عنوان کتاب با نام های ریاضی، فارسی، علوم اجتماعی، علوم تجربی، آموزش قرآن و فرهنگ اسلامی می باشد. که، در چار چوب برنامه درسی با رویکرد چند تالیفی به صورت ملی و استانی با نظارت سازمان تولید، چاپ، توزیع شده و مورد استفاده قرار می گیرد.

ماده ۱۸: حد نصاب کلاس: حد نصاب کلاسهای دوره انتقال در روش غیر واگذاری حد اقل ۱۲ و حداکثر ۲۵ نفر و روش واگذاری (سرانه هزینه ای) حداقل ۱۰ و حداکثر ۲۵ نفر است. در شرایط خاص حد نصاب مذکور با مجوز سازمان، قابل تغییر است.

بخش سوم: دوره ی تحکیم سواد

ماده ۱۹ - شرایط و ضوابط:

۱۹.۱. مخاطبان: فردی می تواند در دوره تحکیم سواد، ثبت نام کند که دارای مدرک تحصیلی دوره ی سوادآموزی، دوره تکمیلی، سوم و چهارم ابتدایی بوده و تمایل به ادامه تحصیل در دوره انتقال را ندارد. تبصره: سوادآموزی که دوره ی تحکیم سواد را به اتمام رسانده، در همان سال مجاز به ثبت نام در دوره



انتقال نمی باشد.

ماده ۲۰: جدول زمانبندی آموزشی دوره تحکیم سواد

| جلسه | عنوان فعالیت حضوری | عناوین فعالیت غیر حضوری |
|------|--------------------|-------------------------|
| ۱۸ | خواندن و نوشتن | تحويل و توجیه کتاب ۵ |
| ۱۹ | حساب کردن | رفع اشکال کتاب ۵ |
| ۲۰ | خواندن و نوشتن | رفع اشکال کتاب ۵ |
| ۲۱ | روخوانی قرآن | ارزشیابی کتاب ۵ |
| ۲۲ | خواندن و نوشتن | تحويل و توجیه کتاب ۶ |
| ۲۳ | حساب کردن | رفع اشکال کتاب ۶ |
| ۲۴ | روخوانی قرآن | رفع اشکال کتاب ۶ |
| ۲۵ | خواندن و نوشتن | ارزشیابی کتاب ۶ |
| ۲۶ | حساب کردن | تحويل و توجیه کتاب ۷ |
| ۲۷ | خواندن و نوشتن | رفع اشکال کتاب ۷ |
| ۲۸ | روخوانی قرآن | رفع اشکال کتاب ۷ |
| ۲۹ | حساب کردن | ارزشیابی کتاب ۷ |
| ۳۰ | خواندن و نوشتن | تحويل و توجیه کتاب ۸ |
| ۳۱ | روخوانی قرآن | رفع اشکال کتاب ۸ |
| ۳۲ | حساب کردن | رفع اشکال کتاب ۸ |
| ۳۳ | خواندن و نوشتن | ارزشیابی کتاب ۸ |
| ۳۴ | روخوانی قرآن | برگزاری آزمون می ختمی |
| ۳۵ | حساب کردن | برگزاری آزمون های کنس |

| جلسه | عنوان فعالیت حضوری | عناوین فعالیت غیر حضوری |
|------|--------------------|---------------------------|
| ۱ | خواندن و نوشتن | توجیه کلی آموزش غیر حضوری |
| ۲ | روخوانی قرآن | تحويل و توجیه کتاب ۱ |
| ۳ | خواندن و نوشتن | رفع اشکال کتاب ۱ |
| ۴ | حساب کردن | رفع اشکال کتاب ۱ |
| ۵ | خواندن و نوشتن | ارزشیابی کتاب ۱ |
| ۶ | روخوانی قرآن | تحويل و توجیه کتاب ۲ |
| ۷ | خواندن و نوشتن | رفع اشکال کتاب ۲ |
| ۸ | حساب کردن | رفع اشکال کتاب ۲ |
| ۹ | خواندن و نوشتن | ارزشیابی کتاب ۲ |
| ۱۰ | روخوانی قرآن | تحويل و توجیه کتاب ۳ |
| ۱۱ | خواندن و نوشتن | رفع اشکال کتاب ۳ |
| ۱۲ | حساب کردن | رفع اشکال کتاب ۳ |
| ۱۳ | روخوانی قرآن | ارزشیابی کتاب ۳ |
| ۱۴ | خواندن و نوشتن | تحويل و توجیه کتاب ۴ |
| ۱۵ | حساب کردن | رفع اشکال کتاب ۴ |
| ۱۶ | خواندن و نوشتن | رفع اشکال کتاب ۴ |
| ۱۷ | روخوانی قرآن | ارزشیابی کتاب ۴ |

۲۰.۱. آموزش دهنده باید در شروع دوره ۲۰ ساعت مخاطبان را نسبت به چگونگی آموزش، اهمیت دوره و ضوابط کلاس توجیه کند.

۲۰.۲. آموزش دهنده، باید در جلسه اول کتاب های آموزشی ثابت (کتاب همراه با قرآن، حساب و زندگی و بخوانیم و بنویسیم) را بین مخاطبان توزیع نموده و به مدت ۳۰ دقیقه برنامه آموزشی آنها و کتابهای غیر حضوری را برای مخاطبان تبیین نماید. در جلسات بعدی ابتدا ارزشیابی از مطالب جلسه قبل و آموخته های غیر حضوری را انجام داده و پس از رفع اشکال به توضیحات آموزشی جدید می پردازد.

ماده ۲۱: طول دوره: برنامه های آموزش دوره ی تحکیم سواد، در قالب یک دوره ۲۰۰ ساعته در دو بخش، برنامه آموزش حضوری مشتمل بر ۷۰ ساعت و برنامه آموزش غیر حضوری ۱۳۰ ساعت بطور پیوسته و همزمان حداکثر در ۵ ماه به اجرا در می آید.



ماده ۲۲. حدنصاب: حدنصاب تشکیل کلاس دوره تحکیم سواد، حداقل ۱۰ و حداکثر ۲۵ نفر می باشد.

ماده ۲۳. شیوه آموزش: آموزش در دوره تحکیم سواد به دوشیوه حضوری و غیر حضوری بشرح زیر انجام می شود.

۲۳.۱. حضوری: برنامه آموزش حضوری به صورت کلاسی با حد نصاب تعیین شده از سوی سازمان در ۳۵ جلسه دو ساعته (دو روز در هفته) با تمرکز بر تثبیت مهارت خواندن و نوشتن، تعمیق مهارت روخوانی قرآن و تعمیق مهارت های حساب کردن به اجرا در می آید.

۲۳.۲. غیر حضوری: برنامه ی آموزش غیر حضوری به میزان ۱۳۰ ساعت همزمان با آموزش حضوری با تمرکز بر کاربردی کردن سواد در زندگی روزمره و زمینه سازی برای یادگیری مادام العمر ارائه می شود.

ماده ۲۴: محتوای آموزشی دوره تحکیم سواد:

۲۴.۱. سه عنوان کتاب همراه با قرآن- حساب و زندگی - بخوانیم و بنویسیم. که توسط سازمان نهضت سواد آموزی چاپ و توزیع می شود در آموزش های حضوری استفاده می شود.

۲۴.۲. هشت عنوان کتاب با موضوع های اعتقادی، اجتماعی، بهداشتی، تربیتی و مهارت های زندگی از بین عناوین معرفی شده سازمان، توسط استان انتخاب و در آموزش های غیر حضوری استفاده می شود.

تبصره ۱: استان مجاز است با هماهنگی سازمان و براساس نیازهای محلی - منطقه ای نسبت به تولید و جایگزینی محتوای تعیین شده اقدام نماید.

تبصره ۲: استان می تواند نسبت به جایگزینی نشریات ویژه کم سوادان، لوح فشرده و بروشورهای آموزشی به جای کتاب، در آموزش غیر حضوری اقدام کند. در صورت استفاده، هر سه نشریه و یا پنج بروشور برابر با یک کتاب و هر کتاب معادل ۱۶ ساعت آموزش غیر حضوری، محاسبه خواهد شد.

تبصره ۳: در صورت استفاده از لوح فشرده، تعیین میزان ساعت آن به عهده گروه بهبود کیفیت استان خواهد بود.

ماده ۲۵: زمان ثبت نام: زمان بندی ثبت نام و تشکیل دوره های مختلف سوادآموزی برابر جدول زیر انجام می شود.



| زمان ثبت نام | | نام دوره |
|--------------|------------|-------------------|
| پایان | شروع | |
| پایان آذر | ۱۵ فروردین | دوره‌ی سواد آموزی |
| پایان آذر | ۱۵ فروردین | دوره تحکیم سواد |
| ۱۵ آبان | اول شهریور | دوره‌ی انتقال |

تصوه: زمان ثبت نام، با درخواست مدیرکل آموزش و پرورش و با مجوز سازمان قابل تمدید است.

بخش چهارم: سایر مقررات آموزشی

ماده ۲۶: شرایط ثبت نام از سوادآموزان اتباع خارجی: ثبت نام از سوادآموزان اتباع خارجی با ارائه مدارک اقامتی معتبر، طبق بخشنامه ابلاغی از سوی مسئولین مربوط و رعایت ۷.۱ و ۱۳.۱ این آیین نامه انجام می‌گیرد.

ماده ۲۷: انتقال سوادآموز: چنانچه سوادآموزی به هر دلیل مبادرت به انتقال به مکان دیگری در یک شهرستان و یا شهرستان دیگری از همان استان یا سایر استان‌ها نماید: اگر قبل از خواندن یک دوم دروس دوره‌ی مربوط باشد کل سوابق تحصیلی و پرونده ثبت نامی او به مقصد ارسال و در آنجا ادامه تحصیل داده و در همانجا نیز امتحان پایان دوره را داده و جز قبولین مقصد محاسبه می‌شود. اگر بعد از آن باشد، می‌تواند به صورت میهمان در کلاس همانم واجد شرایط شهرستان مقصد شرکت کرده و در آنجا امتحان پایان دوره را بدهد. نتایج آزمون‌های به عمل آمده را برای درج در سامانه سوادآموزی به شهرستان ثبت نام اولیه ارسال می‌کنند و جز قبولشدگان آن شهرستان مبداء محسوب می‌شود.

تصوه: برای کلاس‌های عشایری که برابر سنت مرسوم، همه ساله کوچ می‌کنند، براساس همین ماده در شهرستان مقصد، آزمون به عمل آمده و نتایج آن برای درج در سامانه، به شهرستان مبدأ (محل ثبت نام اولیه) اعلام شود.

ماده ۲۸: پرونده کلاسی: برای هر کلاس دوره‌ی سوادآموزی، تحکیم سواد و انتقال یک پرونده حاوی مدارک زیر توسط کارشناسان سوادآموزی، مدیر، مسئول سوادآموزی مجتمع آموزشی یا عناوین مشابه که از سوی اداره آموزش و پرورش شهرستان / منطقه مسئولیت یافته‌اند، تشکیل شده و در واحد سازمانی مربوط نگهداری می‌شود:

۱. ابلاغ و حکم آموزشی برای معلمان موظف یا غیرموظف
۲. معرفی نامه کتبی برای آموزش دهنده‌های بخش غیر دولتی از سوی موسسه طرف قرارداد
۳. نمون برگ تایید شده ثبت نام (نمون برگ ۰۱۳)



۴. عکس سوادآموزان
۵. گزارش بازدید
۶. اوراق آزمون
۷. برگه ریزنمرات
۸. صورتجلسه امتحانات
۹. دفتر ثبت فعالیت های کلاسی (۰۴)
۱۰. آلبوم عکس
۱۱. ابلاغ مسئول حوزه امتحانی

ماده ۲۹: اقلام آموزشی: به ازاء هر سوادآموز دوره های سوادآموزی، یک سری کتاب درسی رایگان اهداء می شود. تحویل سایر اقلام آموزشی و کمک آموزشی تابع، شیوه نامه ابلاغی می باشد. صرفاً در آموزش هایی که به صورت کلاسی اداره می شوند، باید یک سری کتاب درسی و روش تدریس به آموزش دهنده های کلاس های دوره سوادآموزی و انتقال تحویل داده شود.

ماده ۳۰: امحاء مدارک آموزشی: پرونده کلاسی، لیست ریز نمرات آزمون های پایانی، دفتر کلاس و مدارک آزمون متفرقه به مدت یکسال از برگزاری آزمون پایانی، در واحد سوادآموزی شهرستان نگه داری شده و بعد از انقضای این مدت، برابر دستورالعمل های ابلاغی و با تنظیم صورتجلسه تخمیر می شود.

ماده ۳۱: انحلال و تبدیل وضعیت کلاس: کلاس هایی که با روش غیر واگذاری تشکیل و اداره می شود، در صورتی که قبل از گذراندن ۳۰ درصد ساعت آموزشی، نیمی از سوادآموزان کلاس ترک تحصیل نمایند، با گزارش مدیر یا ناظرین اعزامی و تشخیص مسئول سوادآموزی اداره آموزش و پرورش شهرستان / منطقه، منحل شده یا به صورت واگذاری و پرداخت سرانه هزینه قبولی تبدیل وضعیت می گردد. در غیر این صورت، سوادآموزان باقی مانده می توانند به صورت داوطلب آزاد در آزمون متفرقه شرکت نمایند.

ماده ۳۲: تخلفات آموزشی و سنجش پیشرفت تحصیلی: هرگونه اعمال و رفتاری که خلاف ضوابط و مقررات آموزشی از سوی یادگیرندگان، آموزش دهندگان و عوامل اجرایی در مراحل مختلف فعالیت های سوادآموزی صورت پذیرد، تخلف محسوب می شود. رسیدگی به این گونه تخلفات در چهارچوب قانون رسیدگی به تخلفات کارکنان و آیین نامه ها و دستورالعمل های مربوطه انجام می شود.

ماده ۳۴: تدریس در دوره های سوادآموزی، تحکیم سواد و انتقال به زبان فارسی معیار صورت می پذیرد.



تبصره: در صورت وجود تفاضا و به منظور تقویت زبان بومی و محلی محتوای سواد آموزی ساده و کاربردی به زبان بومی و محلی صرفا برای استفاده در دوره تحکیم سواد تولید و مورد استفاده قرار می گیرد.



فصل سوم :

نظارت و راهنمایی
آموزشی



ماده ۳۵: نظارت آموزشی. باید به عنوان بخشی جدایی ناپذیر فعالیت های سواد آموزی با هدف شناسایی نیازهای آموزشی، تبادل تجربه، اشاعه روش های نوین آموزشی، اصلاح و بهبود روش ها، کنترل فرآیندها، تضمین کیفیت آموزشی و اطمینان از سلامت کار برنامه ریزی و انجام گیرد.

ماده ۳۶: نظارت بر فرآیند آموزش، از سوی کارشناسان سوادآموزی و سنجش و ارزشیابی تحصیلی، شهرستان / منطقه، مدیران و معاونان مدارس و سایر افرادی که از سوی اداره آموزش و پرورش شهرستان / استان / سازمان تعیین و اعزام می شوند با استفاده از ابزار های نظارتی، در مراحل شناسایی، ثبت نام، تأیید، آموزش، سنجش و ارزشیابی تحصیلی با حضور در محل آموزش انجام می شود. علاوه بر این، با استفاده از اطلاعات موجود در سامانه سواد آموزی، بررسی گزارش های دریافتی و تماس های تلفنی توسط عوامل اجرایی در سطوح سازمان، استان و شهرستان به صورت غیرحضوری هم انجام می شود.

ماده ۳۷: مدیر کل / مدیر آموزش و پرورش به عنوان مسئول اصلی اجرای برنامه سواد آموزی در استان و شهرستان موظف است با برنامه ریزی و هدایت معاونین، واحد های نظارتی مانند ارزیابی عملکرد، حراست، کارشناسان آموزشی، گروه های بهبود کیفیت نسبت به اعمال نظارت مستمر اقدام نماید.

ماده ۳۸: مدیر مدرسه و مجتمع آموزشی و پرورشی مهمترین رکن نظارت و اجرای برنامه ها و فعالیت های سواد آموزی است. که وظایف زیر را عهده دار است:

۳۸.۱. همکاری با آموزش دهندگان در شناسایی، جذب و نگهداری مخاطبان دره سواد آموزی، تحکیم سواد و انتقال و نظارت بر پیشرفت تحصیلی سواد آموزان و تنظیم برگه درخواست برگزاری آزمون نوبت پایانی

۳۸.۲. سازماندهی معلمان و آموزش دهندگان در محدوده تحت پوشش براساس نتایج برنامه عملیاتی سامانه و معرفی آموزش دهندگان محلی برای طی دوره آموزشی - توجیهی به واحد سوادآموزی آموزش و پرورش منطقه / ناحیه و شهرستان.

۳۸.۳. تامین فضای آموزشی مورد نیاز و امکانات و لوازم آموزشی و کمک آموزشی.

۳۸.۴. تشکیل کارگروه اجرایی متشکل از مدیر مجتمع / مدرسه، معاون اجرایی / مجتمع، مدرسه، نماینده آموزش دهندگان و نماینده انجمن اولیاء و مربیان.



۳۸.۵ نظارت بر برگزاری آزمون و تصحیح اوراق امتحانی پایان دوره و تجدیدی مخاطبان و تکمیل و تانید نمون برگ های مربوط به برگزاری امتحانات مطابق با بخشنامه های ابلاغی سازمان سوادآموزی و تحویل به کارشناسی سنجش و ارزشیابی واحد سوادآموزی آموزش و پرورش.

۳۸.۶ ارائه ریز نمرات و نتایج آزمون پایانی و تجدیدی به واحد سوادآموزی منطقه / ناحیه و شهرستان جهت ثبت در سامانه سوادآموزی.

۳۸.۷ مستندسازی فعالیت ها، عملکردها و اقدامات به منظور دستیابی صحیح و به موقع به اطلاعات مورد نظر.

۳۸.۸ عقد قرارداد با داوطلبان آموزش فرد به فرد در راستای واگذاری فعالیت های سوادآموزی.

تبصره: مدیر مدرسه موظف است هر هفته حد اقل ۲ بار از کلاس های سوادآموزی تشکیل شده در مدرسه محل خدمت خود بازدید نموده و نحوه اجرای برنامه را به مدیر آموزش و پرورش شهرستان گزارش نماید.

ماده ۳۹: به منظور اطمینان از فرایند اجرایی و تضمین سلامت کار، مدیر آموزش و پرورش می تواند نسبت به تعیین و اعزام افراد واجد شرایط از بین معلمان رسمی و پیمانی و یا باز نشستگان آموزش و پرورش و یا موسسات حقوقی واجد شرایط اقدام نماید.

ماده ۴۰: گروه بهبود کیفیت: به منظور بهبود و تقویت کمیّت و کیفیت فعالیت های سوادآموزی در سطح ملی استان و شهرستان. گروه های بهبود کیفیت آموزشی با هدف آسیب شناسی، ارائه و اجرای راهکار های مناسب با شرایط بومی و محلی طبق دستورالعمل ابلاغی سازمان تشکیل می گردد.

ماده ۴۱: ترکیب اعضاء: گروه بهبود کیفیت آموزشی سوادآموزی استان شامل:

• مدیر کل آموزش و پرورش استان بعنوان رئیس گروه

• معاون سوادآموزی (دبیر گروه)

• معاون توسعه مدیریت و پشتیبانی

• معاون آموزش ابتدایی

• معاون پژوهش و برنامه ریزی

• مسئول روابط عمومی

• روسای ادارات معاونت سوادآموزی



تبصره یک: اعضای گروه بهبود کیفیت سواد آموزی شهرستان با ریاست مدیر آموزش و پرورش و با ترکیب متناظر گروه بهبود کیفیت استان تشکیل می گردد.

تبصره دو: گروه بهبود کیفیت سواد آموزی استان و شهرستان می تواند حسب ضرورت از کارشناسان موضوعی بعنوان مدعو در جلسات دعوت بعمل آورد.

ماده ۴۲: حدود وظایف گروه بهبود کیفیت

گروه بهبود کیفیت در راستای برنامه ریزی، سازماندهی، هماهنگی و نظارت وظایف زیر را عهده دار است

- زمینه سازی و اتخاذ سیاست ها و خط مشی های لازم در جهت بومی سازی و کیفیت بخشی به برنامه های ابلاغی سازمان .

- مطالعه، بررسی و آسیب شناسی رویه ها، روشها و شیوه های آموزشی .

- ارائه راهبردها و راهکارهای اجرایی لازم جهت رفع نارسائی ها و تهدیدها .

- بازدید و مطالعه میدانی از فعالیت های سواد آموزی .

- تهیه و پیشنهاد و اجرای طرح های بومی و محلی در راستای بهبود کیفیت آموزشی .

- توسعه و تقویت فرآیند نظارت بر فعالیت های سواد آموزی .

- بهسازی و سالم سازی فرآیند جذب، آموزش و ارزشیابی آموزشی .

- بهره گیری از خرد جمعی جهت شناسایی و حل مسائل و مشکلات .

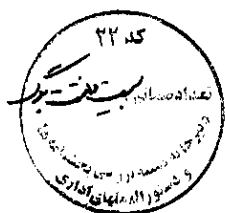
- ایجاد زمینه بروز خلاقیت و ابتکار در حوزه های سواد آموزی .

- فراهم آوردن فرصت انتقال تجربیات موفق و موثر .

- تلاش در ارتقاء سطح توانمندی حرفه ای نیروی انسانی با بهره گیری از روشهای مختلف .

تبصره سه: گروه بهبود کیفیت سواد آموزی استان هر دو ماه حداقل یک جلسه و گروه بهبود کیفیت

شهرستان در هر ماه حداقل یک جلسه تشکیل می دهد.



فصل چهارم :

سنجش و ارزشیابی

پیشرفت تحصیلی



ماده ۴۳: سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی با اهداف زیر صورت می گیرد.

- ۴۳.۱. اصلاح و بهبود آموخته ها و یادگیری سوادآموزان و فرآیند یاددهی و یادگیری .
- ۴۳.۲. بررسی میزان پیشرفت تحصیلی سوادآموزان به منظور ارتقاء به دوره های بالاتر.
- ۴۳.۳. کشف نارسایی های یادگیری سوادآموزان و تلاش برای رفع آن.
- ۴۳.۴. تجزیه و تحلیل اطلاعات مربوط به سنجش پیشرفت تحصیلی سوادآموزان برای اصلاح و بهبود فرآیند آموزشی .

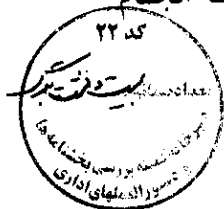
ماده ۴۴: اصول ارزشیابی

- ۴۴.۱- سنجش و ارزشیابی جزء تفکیک ناپذیر از فرآیند یاددهی و یادگیری است .
- ۴۴.۲- از سنجش و ارزشیابی به جای کاهش شایستگی سوادآموزان ، باید برای افزایش قابلیت ها و شایستگی های آنان استفاده شود .
- ۴۴.۳- در انتخاب روش ها و ابزارهای سنجش و ارزشیابی باید از نظرات سوادآموزان استفاده شود .
- ۴۴.۴- در سنجش آموخته ها و یادگیری سوادآموزان ، توانایی آنان در کاربرد آموخته ها ایشان در امور روزمره زندگی مورد توجه قرار گیرد.
- ۴۴.۵- از خود سنجشی و دیگر سنجشی باید به عنوان ابزاری برای جمع آوری اطلاعات مکمل سایر ابزارها ، استفاده شود .
- ۴۴.۶- نتایج سنجش و ارزشیابی بعمل آمده باید بگونه ای برای سوادآموزان منعکس شود که آنان را در زمینه یادگیری و شرکت در کلاس درس ، تشویق و ترغیب نماید.
- ۴۴.۷- در تهیه و اجرای آزمون ها ، برای سنجش آموخته ها و یادگیری سوادآموزان به حیطه های مختلف هدف های آموزشی (شناختی - عاطفی و روانی حرکتی) توجه شود.
- ۴۴.۸- از انواع سنجش و ارزشیابی (ورودی ، تکوینی و پایانی) در معنای علمی - کاربردی آن باید استفاده بعمل آید.

ماده ۴۵: سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دوره های سوادآموزی و انتقال ، در قالب تکوینی ،

مرحله ای و پایانی به صورت کمی و در دوره تحکیم سواد به شکل کمی و کیفی انجام می شود.

ماده ۴۶: ارزشیابی تکوینی و مرحله ای در طول دوره آموزشی (دوره سواد آموزی ، تحکیم سواد و انتقال) به منظور بهبود کیفیت و رفع مشکلات و نارسایی های آموزشی توسط آموزش دهنده انجام می شود. و ارزشیابی پایانی، در پایان دوره، برای اطمینان از تحقق اهداف آموزشی و ارتقاء سواد آموز به پایه بالاتر توسط فرد یا افراد تعیین شده و با ابلاغ کتبی مدیر آموزش و پرورش شهرستان/منطقه انجام



می گیرد.

ماده ۴۷: معیارنمره دهی در ارزشیابی کمی بر مبنای صفر تا ۲۰ و در ارزشیابی کیفی در تمام مراحل آموزش با درجه ی متوسط ، خوب و عالی تعیین می گردد.

تبصره: شیوه ی تصحیح و تجدید نظر اوراق امتحانی دوره های سوادآموزی، مطابق شیوه نامه های ابلاغی دفتر نظارت، سنجش و ارزشیابی تحصیلی انجام می گیرد.

ماده ۴۸: ویژگی های محل، طرح سوال، دریافت سوال و انتخاب مجریان برگزاری آزمون:

۴۸.۱: سنجش پایانی دوره سواد آموزی، تحکیم سواد و انتقال صرفا با حضور ناظرین و مجریان تعیین شده از سوی اداره آموزش و پرورش شهرستان / منطقه معتبر است.

تبصره: در روش آموزش کلاسی، سنجش پایانی در محل تشکیل کلاس برگزار شود.

تبصره: در روش آموزش فرد به فرد و گروهی، با توجه به شرایط سواد آموزان و پراکندگی جغرافیایی در مکان هایی که از سوی واحد سواد آموزی آموزش و پرورش تعیین می گردد، برگزار می شود.

۴۸.۲: طراحی سوال: سئوالات آزمون مرحله ای توسط آموزش دهنده طراحی و اجرا شود و سئوالات پایان دوره و تجدیدی همه ساله از سوی دفتر سنجش و ارزشیابی سازمان همه ساله طراحی و برای اجرا ابلاغ می شود.

۴۸.۳: نحوه دریافت سوال: سئوالات آزمون های پایان دوره و تجدیدی، توسط مسئول حوزه امتحانی برابر نمون برگ مخصوص تقاضا و درپاکت در بسته از کارشناسی سنجش و ارزشیابی شهرستان تحویل و در محل حوزه امتحانی با تنظیم صورتجلسه، بازگشایی و اجرا می شود.

۴۸.۴: نحوه انتخاب و اعزام مجریان و مصححین: انتخاب مسئول حوزه و مصححین اوراق امتحانی، از سوی کارشناسی سنجش و ارزشیابی شهرستان پیشنهاد و با ابلاغ مدیر آموزش و پرورش، اقدام به فعالیت می کنند.

ماده ۴۹: مدیر آموزش و پرورش شهرستان، موظف است با تشکیل ستاد برگزاری آزمون های سواد آموزی، طوری برنامه ریزی نمایند که اجرای آزمون های پایانی (عادی و متفرقه)، براساس تعداد مخاطبان و نوع دوره ی آموزشی برابر شیوه نامه های مربوط، در هفته ی پایانی هرماه صورت پذیرد.

ماده ۵۰: برگزاری آزمون، تصحیح و تجدید نظر اوراق امتحانی و تنظیم نمون برگ ریز نمرات شرکت کنندگان در آزمون های پایانی و تجدیدی، توسط افراد تعیین شده از سوی اداره آموزش و پرورش و زیر نظر کارشناسی سنجش و ارزشیابی شهرستان انجام می گیرد.

ماده ۵۱: مواد امتحانی و نوع آزمون در دوره های سوادآموزی به شرح جدول های زیر است:



جدول مواد امتحانی

| دوره ی سوادآموزی | | | | | | |
|------------------|------|----------|------|-------------------|---------------------|-------|
| امتحانی | مواد | فارسی | املا | انشا و جمله نویسی | قرآن و فرهنگ اسلامی | ریاضی |
| ارزشیابی | نوع | کتابخانه | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب |

| دوره ی تکمیل سواد | | | | | | | | | | |
|-------------------|-----------------|--------------|-------------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|
| آموزش حضوری | | | آموزش غیر حضوری (کتاب های هشت گانه) | | | | | | | |
| بازرسی | حوالدهن و نوشتن | حساب و زندگی | همراه باقرآن | ۱ | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | ۶ | ۷ |
| | | کتاب | شفا | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب |
| ارزشیابی | شفا و کتب | کتاب | شفا | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب |
| | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب |

| دوره ی انتقال | | | | | | | |
|---------------|----------|------|-------------------|------|----------------------|-------|------------|
| بازرسی | فارسی | املا | انشا و جمله نویسی | قرآن | فرهنگ و معارف اسلامی | ریاضی | علوم تجربی |
| | کتابخانه | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب |
| ارزشیابی | کتابخانه | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب |
| | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب | کتاب |

ماده ۵۲: برای کسانی که به دلیل معذوریت جسمانی، امکان نوشتن را ندارند، با هماهنگی مسئول برگزاری آزمون پایانی، نسبت به انتخاب منشی اقدام می شود.

ماده ۵۳: شرط ارتقاء به دوره ی بالاتر در دوره ی سوادآموزی و انتقال، کسب نمره حداقل ۱۰ در هر یک از مواد درسی می باشد.

تبصره: چنانچه سوادآموز دوره ی سوادآموزی و انتقال، به جز درس املاء و انشاء، در یک درس نمره بالاتر از ۷ کسب نماید؛ به شرط آنکه معدل وی کمتر از ۱۰ نباشد؛ قبول شناخته می شود.

ماده ۵۴: سوادآموزی که نمرات پایانی وی، در یک یا چند ماده درسی کمتر از ۱۰ باشد، تجدید محسوب



شده و می‌تواند در کلاس و آزمون تجدیدی شرکت نماید.

تبصره: در صورتی که شرکت کننده‌ای در آزمون تجدیدی، نتواند نمره قبولی را در یک یا چند ماده درسی کسب کند، مردود محسوب شده لکن مجاز است حداکثر تا یکماه ماه بصورت داوطلب آزاد ثبت نام و در آزمون متفرقه همان ماده درسی در شرکت نماید. در صورت قبولی جز قبولشدگان همان کلاس یا آموزش دهنده اولیه محسوب نمی‌شود.

ماده ۵۵: در صورت اعتراض سوادآموز به نمره یا نحوه برگزاری آزمون، لازم است مراتب اعتراض بصورت کتبی به واحد سوادآموزی شهرستان / منطقه ارائه تا توسط کارشناسی سنجش و ارزشیابی و مسئول واحد سوادآموزی شهرستان، رسیدگیو نتیجه به صورت مکتوب اعلام می‌شود.

ماده ۵۶: این آیین نامه در چهار فصل و پنجاه و شش و بیست تبصره در مورخ ۹۲/۱۱/۲۰ به تصویب شورای مرکزی سازمان رسید و قابل اجرا می‌باشد.





دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش

بسمه تعالی

تاریخ: ۱۳۸۹/۱۱/۱۹
شماره: ۱۳۸۹/۱۱/۱۹
نوع: ...

ماده ۱۲- نظام آموزش غیر رسمی بزرگسالان از سوی وزارت آموزش و پرورش تهیه و به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش خواهد رسید.

ماده ۱۳- ارزش تحصیلی پایان دوره انتقال همطراز با پایان دوره ابتدایی است و دارندگان گواهینامه پایان این دوره مجاز به ادامه تحصیل در دوره راهنمایی تحصیلی می باشند.

ماده ۱۴- افرادی که دوره سواد آموزی را گذرانده و به صورت خود آموزی دوره انتقال را آموزش دیده باشند می توانند به صورت داوطلب آزاد در آزمون پایان دوره مذکور شرکت کنند.

ماده ۱۵- تهیه و تدوین مقررات اجرایی، آموزشی و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دوره های مختلف بر عهده سازمان نهضت سواد آموزی است.

ماده ۱۶- پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش موظف است گزارش ارزشیابی این مصوبه را حداکثر دو سال پس از اجرای آن تهیه و به شورای عالی آموزش و پرورش ارائه نماید.

موضوع: ساختار آموزشی مرحله اول آموزش بزرگسالان (نهضت سواد آموزی) در هشتصد و سی و سومین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۱۳۸۹/۱۱/۱۹ به تصویب رسید.

حمید رضا حاجی بابایی
رئیس جلسه

مهدی نوید
دبیر شورا

ساختار آموزشی مرحله اول آموزش بزرگسالان (نهضت سواد آموزی) مورد تایید است.

سحمود احمدی نژاد
رئیس جمهور و رئیس شورای عالی آموزش و پرورش